

Om Nødvendigheden af at beskytte Danmarks Plantebestand imod farlige smitsomme Sygdomme.

Af Harald Faber.

Medens Danmark har sine Sager ganske godt i Orden, naar det gælder smitsomme Sygdomme hos Husdyr, medens f. Eks. Indenrigsministeren (senere Landbrugsministeren) siden 1857 — og maaske tidligere — har kunnet forbyde Indførsel af Dyr m. m. fra et fremmed Land, naar der er Grund til at antage, at der er udbrudt en smitsom Sygdom blandt dem, er Forholdet et ganske andet, naar der er Tale om smitsomme Sygdomme hos Planterne. Skønt Danmark er fri, ja er det eneste Land, der er fri, for den med Rette saa frygtede Kartoffelbrok eller Vortesyge hos Kartofler, og skønt denne Sygdom er udbredt i Nabolandene, og skønt vor Udførsel af Kartofler til Amerika er betinget af, at vi er fri for denne frygtelige Sygdom, staar vi i Øjeblikket værgeløse, for saavidt som det offentlige savner den fornødne Magt til at forbyde Indførsel af Kartofler fra smittede Lande. Vi har ved Lov af 19. Februar 1914 under Landbrugsministeriet oprettet et Tilsyn med Forekomsten af smitsomme Sygdomme hos Kartofler, avlede i Danmark og bestemte til Udførsel til De Forenede Stater, og vi har gjort dette for at opretholde vor Eksport af Kartofler, som attesteres fri for de Sygdomme, man frygter i Amerika, og af hvilke den vigtigste er Kartoffelbrok. Men vi har ikke foretaget den saa nærliggende Foranstaltning at give Landbrugsministeriet Myndighed til at tage de fornødne Skridt for at forhindre, at Kartoffelbrok indslæbes til Landet. Andre Lande er her langt forud for os.

Helt uden Lovgivning imod Plantesygdomme og Insektangreb paa Planter er Danmark dog ikke. Fraset den gamle Lov, fra 1876, om Koloradobillen, har vi to Love, fra 1887 og 1899, om Indsamling af Oldenborrer, og ved Lov af 27. Marts 1903 er det forbudt at dyrke visse Arter af Berberis uden for botaniske Haver, ligesom Jordbrugere kan fordre, at Korsved og Cypres-Vortemælk ikke maa vokse inden for 300 Alen fra deres Jord. Man vil se, at disse Love er af meget begrænset Rækkevidde.

Da Koloradobillen i Halvfjerdserne hærgede Kartoffelmarkerne i De Forenede Stater og bredte Skræk og Rædsel i Europa, gav den Anledning til en Lovgivning i forskellige Lande, saaledes ogsaa i Danmark og i England. Men der er en Væsensforskel mellem den danske Lov af 28. Januar 1876, og den engelske af 14. April 1877. Medens den første simpelt hen »indtil videre« forbød Indførsel fra Nordamerika af Kartoffler, deres Affald, Pakning og den løse Jord, der hang ved dem, gik man i England den Vej ved Lov at bemyndige Privy Council (ordret Geheimeraadet; dets Virksomhed i Veterinær- og Landbrugssager er senere overgaaet til Landbrugsministeriet) til »fra Tid til anden at udstede saadanne Forordninger, som de maatte anse for fornødne for at forhindre Overførselen til Storbritannien af Insektet *Doryphora decemlineata*, almindelig kaldet Koloradobillen«. Ved saadanne Forordninger kunde Ministeriet forbyde Indførselen af Kartoffler, Kartoffeltop eller andre Genstande fra Steder uden for Storbritannien, som kunde befrygtes at bringe Insektet ind i Landet, eller paabyde Tilintetgørelsen af saadanne Genstande, hvis de blev bragte i Land; Varer, bragte ind til Riget i Strid med saadan Forordning, kunde konfiskeres. Ved andre Forordninger kunde der tages Forholdsregler for at forhindre Insektets Udbredelse inden for Riget, saasom Fjærnelse og Tilintetgørelse af en smittet Afgrøde, ligesom Loven forbød Salg eller Opbevaring af levende Koloradobiller. Der sattes Straf for Overtrædelser; Lokalmyndigheder kunde paalægges eller bemyndiges til at betale Erstatning for de beslaglagte Afgrøder, idet de Lokalmyndigheder, som efter Lov af 1869 om smittomme Sygdomme hos Husdyr var kaldet til at optræde hver i sit Distrikt, fik lignende Hverv under den ny Lov. Og endelig udvidedes Loven til ogsaa at gælde Irland. Enhver

under Loven udstedt Forordning skulde lægges for Parlamentet inden 10 Dage, og Udgifter ud over hvad de lokale Myndigheder afholdt ud af den lokale Beskatning, skulde afholdes af Parlamentet.

Naar jeg har dvælet saa længe ved denne gamle engelske Lov, er det fordi, den har det betydelige Fortrin fremfor den kortfattede danske Lov, at den indførte det Princip, om man vil, at give Administrationen, altsaa nu Landbrugsministeriet, en almindelig Bemyndigelse til i det givne Tilfælde at gribe ind, for at beskytte Samfundet og specielt Landbruget imod en Smitte, der kunde angribe Planter, altsaa en lignende Myndighed, som baade det danske og det engelske Ministerium nu har under Loven angaaende smitsomme Sygdomme hos Husdyrene. Da man senere fik større Kendskab til mange forskellige skadelige Insekter og Plantesygdomme og Midlerne til at bekæmpe dem eller forhindre deres Indførsel, og da man derfor i England i 1907 ønskede Bemyndigelse til at tage Skridt til at forhindre Indførsel til eller Udbredelse inden for Riget af saadanne Plantesygdomme, behøvede man blot at udvide Loven af 1877 om Koloradobillen til at gælde alle skadelige Insekter, Svampe og andre Planteødelæggere (pests) og til at omfatte alle Slags Afgrøder, Træer og Buske i Mark og Have. Dette skete ved Loven af 4. Juli 1907. Den meget kortfattede Lov af 1907 lægger Myndigheden hos det i 1889 oprettede Board of Agriculture & Fisheries, som i 1919 blev til Ministry of Agriculture & Fisheries, og det tilsvarende Departement eller Ministerium i Irland. Den eneste Forandring fra Loven i 1877 er den, at Ministeriet ikke kan paalægge en lokal Myndighed at betale Erstatning for en beslaglagt eller destrueret Afgrøde, med mindre den lokale Myndighed samtykker i at gøre det.

Under denne Lov udstedtes der i 1908 en Forordning, som ændredes to Aar senere ved »Destructive Insects & Pests Order of 1910«. Denne gør det til Pligt at anmelde Tilstedeværelsen af visse Insekter og Skadesvampe til Lokalmyndigheden, giver dennes Tjenestemænd Ret til at gaa ind paa enhver Ejendom, hvor han befrygter, at disse Insekter eller Svampe findes, og om fornødent til at foreskrive bestemte Forholdsregler for at forhindre Smittens Udbredelse. De Lokalmyndigheder, som er gaaede ind paa at betale Erstatning der-

for, kan forlange, at angrebne Planter eller Afgrøder eller Frugt destrueres imod at betale Erstatning efter de Regler, som findes i Loven af 1877.

Foruden denne almindelige Forordning er der fra Tid til anden udstedt en Række Forordninger angaaende specielle Sygdomme, ofte gældende for begrænsede Distrikter. Stikkelsbædræberen (*Sphaerotheca morsuvae*) gav f. Eks. først Anledning til beskyttende Foranstaltninger i Lincolnshire, Worcestershire og Kent, senere til mere omfattende Bestemmelser. Under den sidste Forordning, fra 23. Sept. 1919, som træder i Stedet for en tidligere fra 1911, skal Sygdommen anmeldes; angrebne Buske maa ikke sælges eller flyttes, før alle syge Dele er fjærnede; en Inspektør (Planteavlskonsulent), som finder, at der ikke gøres nok for at holde Sygdommen nede paa en Ejendom, kan foreskrive at al angreben Frugt destrueres, Buskene sprøjtes og (eller) angrebne Skud fjærnes og brændes. Angrebne Bær maa ikke sælges undtagen direkte til Henkogning. Al Indførsel af Stikkelsbærbuske til Storbritannien (undtagen fra Kolonierne) er forbudt. Ved en tidligere Forordning (1915) er Indførsel af Stikkelsbær forbudt, med mindre der paa hver Pakke er en Seddel med Ordene »Imported Gooseberries« og en Angivelse af Navn paa det Land og det Distrikt, hvor de er dyrkede, og Navnet paa Eksportøren.

Der er to meget smitsomme Sygdomme, som i England anretter meget betydelig Skade, og som endnu ikke er optraadt i Danmark eller, for den enes Vedkommende, kun fornylig er iagttaget som skadelig, og som der derfor synes al mulig Grund til at søge at holde ude eller bekæmpe, medens det endnu er Tid. Der skal derfor gøres nærmere Rede for, hvorledes de optræder herovre og hvad der er gjort for at bekæmpe dem. De to Sygdomme er Kartoffelbrok eller sort Vortesyge paa Kartofler (*Synchytrium endobioticum*) og Sølvblad paa Blomme-træer (*Stereum purpureum*).

I de senere Aar er Kartoffelbrok optraadt meget ondartet i Storbritannien, og dens Ødelæggelser er lige saa store som dem, der foraarsages ved Kartoffelskimmel (*Phytophthora*). Men den har den højst ubehagelige Egenskab, som Kartoffelskimmel ikke har, nemlig at den i Jorden efterlader Sporer, som kan holde sig levedygtige i mange Aar, bevislig i 10 Aar, og som angriber senere Afgrøder. Kartoffelbrok holder sig derfor i

aarevis paa smittede Jorder og udbredes meget let, baade med Læggekartofler og med Jord fra smittede Egne. Den har bredt sig stærkt. Skønt den var kendt og iagttaget i Skotland i Slutningen af forrige Aarhundrede, var det dog først i 1907—1908, at den optraadte i alarmerende Grad. I Januar 1919 var det meste af Wales, Lancashire, Nottingham og Derbyshire erklæret som »smittede Arealer«, og i November 1919 oplystes der i Parlamentet, at der havde været 22 222 Tilfælde af Sygdomsudbrud. Naar man trækker en Linie fra Humber (Hull) til Bristol Kanalen, ligger 95 pCt. af de angrebne Distrikter nord derfor, hvilket betyder, at heldigvis de bedste Kartoffelegne, i Lincolnshire og tilgrænsende Counties, endnu er skaanede. I det sydlige og sydøstlige England er Sygdommen kun optraadt i Hampshire og Somerset, med spredte Udbrud nær London, men den synes at optræde med langt mindre Intensitet i disse Egne. Foruden Kartoffelplanten angriber Svampen ogsaa de nær beslægtede Ukrudsplanter, saasom Bittersød og Sort Natskygge.

Hvad der imidlertid giver Haab om at faa Bugt med Sygdommen er, at man har fundet, at visse Sorter af Kartofler er immune. Ved udstrakte Forsøg ved Ormskirk i Lancashire har Landbrugsministeriets Fagmænd prøvet en Mængde forskellige Sorter og fundet, at en hel Række af disse er saa immune, at de bliver uangrebne, selv naar de dyrkes i stærkt inficeret Jord, hvor andre Sorter ufejlbarlig bukker under. Endnu er ingen af de Sorter, der har vist sig immune ved en grundig Prøve, senere bukket under for Angreb. Immune Sorter er bl. a.:

Tidlige: Dargill Early, Snowdrop.

Middeltidlige: King George, Great Scott, Arran comrade.

Sildige: Kerr's Pink, Majestic, Abundance.

Baseret paa disse Erfaringer er der i de senere Aar udstedt en Række af Forordninger for at forhindre Udbredelse af Sygdommen. Paa ikke angrebne Jorder maa der ikke lægges Kartofler fra smittede Egne, hverken af immune eller andre Sorter; i smittede Egne maa der kun lægges Kartofler af immune Sorter; Angreb af Sygdommen skal anmeldes, og anmeldes igen hvert Aar, saa længe Sygdommen optræder; angrebne Kartofler maa ikke sælges. For at sikre sig, at dette overholdes, maa enhver, der handler med Kartofler, registreres

som Forhandler af Kartoffler enten en gros eller en detail. Ved Salg af Læggekartofler maa den Handlende give Køberen en Beskrivelse af Kartofflernes Navn (Varietet), Klasse og Sortering efter Størrelse, enten paa Fakturaen, Salgsnoten eller ved en paahæftet Seddel. Første Klasse betyder skotske eller irske Læggekartofler; anden Klasse betyder Læggekartofler, frembragte ved Fremavl en Gang af Kartoffler af Kl. I; tredje Klasse betyder dem, der er dyrket i anden Generation efter indførte skotske eller irske Læggekartofler. Ved Køb af Læggekartofler fra Irland maa den Handlende kun købe fra en Sælger, som har en Licence, udstedt af det irske Landbrugsdepartement, og med Partiet maa følge et Certifikat fra Departementet, at Kartofflerne er inspicerede og fundet sunde. Ved Køb fra Skotland maa den Handlende sørge for at faa fra Dyrkeren en Erklæring om, at der ikke har været Kartoffelbrok paa den Ejendom, hvorfra Læggekartoflerne kommer, og fra det skotske Landbrugsministerium maa han have et Certifikat, udstedt højst 7 Dage før Kartofflerne afsendes, at der ikke har været Kartoffelbrok hverken paa Ejendommen eller i en Afstand af en mile (1.6 km) fra Ejendommen.

Naar en Handlende sælger immune Sorter til Lægning inden for et smittet Distrikt, maa han oplyse Køberen, enten ved Fakturaen eller ved et andet skrevet Dokument, om, at han har et Certifikat fra Landbrugsministeriet for England, eller Skotland eller Irland, at Kartofflerne er fra en Afgrøde, som er bleven undersøgt, medens den groede, og befunden at være af en immun Varietet og i rimelig Grad fri for »rogues« (afvigende Sorter), og han maa opgive Løbenummeret for det paagældende Parti Kartoffler, for hvilket han har et Certifikat.

Ved Salg af Læggekartofler til Lægning i et ikke smittet Distrikt maa Sælgeren kun levere saadanne, som er dyrkede i ikke smittede Distrikter. Certifikater for immune Sorter har Bogstavet »I« foran Løbenummeret, naar de er dyrkede paa et smittet (inficeret) Areal.

Hvis en Inspektør finder, at Sygdommen er udbredt paa en Ejendom, kan han foreskrive Forholdsregler for at forhindre, at den breder sig, f. Eks. ved at de syge Kartoffler koges og Toppen brændes. Finder en Inspektør Kartoffler i en Kule, Sæk eller andetsteds, af hvilke nogle er angrebne af Kartoffelbrok, kan han paabyde, at Kartofflerne kun flyttes fra

den Ejendom, hvor de er, under saadanne Vilkaar, som han maatte anse nødvendige for at forhindre Udbredelse af Sygdommen.

I et Foredrag i »Farmers' Club«, London, udtalte den bekendte Frøhandler, *Martin H. F. Sutton*, at »fremmede Nationer tager nu Forholdsregler for at forhindre, at der indføres smittede Læggekartofler fra England og andre Lande«. Danmark er dog endnu ikke med mellem disse Nationer.

For Danmark, som er fri for denne skadelige Svamp, og, saavidt jeg har forstaaet, er det eneste Land, der er frit, men som er udsat for at faa Smitten ind fra England, Tyskland eller Sverige, er der den størst mulige Grund til at søge at holde Smitten ude, naar man ser de store Tab og den store Gene, Sygdommen foraarsager i andre Lande. Der kræves hertil, at den paagældende udøvende Myndighed faar Magt til at udstede Forbud imod Indførsel af Kartofler, medmindre disse kommer med betryggende Garanti fra ansvarlige Myndigheder i Udførselslandet, for at Kartoflerne er dyrkede i Egne, hvor Kartoffelbrok ikke er optraadt. Dette synes ogsaa at være en ganske naturlig og en stærk paakrævet Fortsættelse af det Skridt, der toges ved Loven af 19. Febr. 1914 om Tilsyn med de udførte Kartofler.

Der er intet i de engelske Forholdsregler, der forhindrer Udførsel af Kartofler fra smittede Egne. Før Krigen modtog Danmark ca. 30 Tons Kartofler om Aaret fra Storbritannien, formentlig væsentlig Læggekartofler. Ogsaa i 1919 skal der være kommen Læggekartofler fra Storbritannien til Danmark. En fortsat ureguleret Indførsel af Læggekartofler synes uundgaaeligt at maatte bringe Smitten til Landet.

Det turde ogsaa være formaalstjenligt, at der i Danmark blev gjort Forsøg med immune Sorter for at være parat til, om Sygdommen skulde vise sig, at levere Læggekartofler af immune Sorter. Man maatte i saa Fald desuden være i Stand til at paabyde, at kun immune Sorter blev dyrkede paa de smittede Arealer. Dette er nemlig med det nuværende Kendskab til Sygdommen den eneste Maade, hvorpaa man kan haabe at faa Bugt med Sygdommen, naar den først er kommet ind, medmindre man helt ophører (forbyder) at dyrke Kartofler paa de paagældende Arealer i en lang Aarrække.

Der er en anden smitsom Plantesygdom, som i de aller-

sidste Aar er optraadt i engelske Frugthaver med en saadan Voldsomhed, at der er Fare for, at den bekendte Blommesort, Victoria Plum, helt skal blive udryddet. Med Hensyn til denne Sygdom gælder det ikke, som for Kartoffelbrok, at den Svamp, der foraarsager Sygdommen, ikke findes i Danmark; den er tværtimod meget udbredt paa andre Træer end Blommetræer, ligesom den ogsaa er det i England. Men ikke destomindre kan der gøres meget for at holde den ude af Frugthaverne og for at bekæmpe den, naar den viser sig, og da den først for ganske nylig er iagttaget paa ganske enkelte Steder i Danmark paa Blommetræer, er der al god Grund til saa snart som muligt at tage de fornødne Forholdsregler. Og da som bekendt frivillig Optræden i saadanne Tilfælde ikke er betryggende, vil det være nødvendigt, at det Offentlige sættes i Stand til at gribe ind. Dette er saa meget mere nødvendigt ved denne Sygdom, som den kan brede sig til en Frugthave fra Naboens Grund, selv om der ikke er Frugttræer paa denne, hvorfor man næppe kan vente, at han af sig selv skal tage de Forsigtighedsforanstaltninger, som er nødvendige for at beskytte Naboens Blommetræer. Her er med andre Ord netop det Forhold til Stede, som begrundede Loven af 27. Marts 1903, der kræver visse Planter udryddede inden for 200 Meter fra Landbrugsjord.

Denne Sygdom kaldes paa Engelsk Silverleaf og kunde paa Dansk kaldes Sølvblad. Den optræder paa mange Slags Træer, navnlig Træer af Rosenfamilien, og af disse hyppigst paa Blommetræer, og blandt Blommetræerne angribes Victoria og Czar-Varieteterne haardst, medens River's Early Prolific og Yellow Pershore har en betydelig Modstandskraft. Af Victoria Blommetræer er der i de sidste Par Aar dræbt Tusinder i England, og da det er et af de mest yderige Træer og en yndet Varietet, gøres der nu store Anstrængelser for at forhindre denne Sort fra helt at blive fortrængt fra de engelske Frugthaver.

»Sølvblad« skyldes altid en Svamp, *Stereum purpureum*, som i Danmark meget ofte findes paa Stubbe eller syge Træer i Skove og Haver. Denne Svamp optræder almindelig som Saprophyt og har gjort det i mange Aar; men det synes, som om den først i de senere Aar er optraadt ogsaa som Snylter paa levende Træer og Buske. Forskere i England mener, at

Svampen ikke har været i Stand til at brede sig til Frugttræer ved Hjælp af Sporer, udviklede af Svampen i dens saprofytiske Tilstand, og at dette er Grunden til, at *Stereum purpureum* i saa mange Aar har været almindelig udbredt i England (som i Danmark) uden at angribe Frugttræer. Men saa har Svampen fundet en Værtplante, som var modtagelig, maaske først den portugisiske Laurbær (*Prunus lusitanica*, Lin.), og ved den Karakterændring, som Svampen er undergaaet ved at vokse som Snylter, er dens Sporer bleven i Stand til at vokse paa andre Træer og da navnlig Blommetræer. Lignende Forhold kendes fra andre Svampe, f. Eks. en Brand paa Byg. Naar Svampen saa først er optraadt som Snylter, bliver den farlig og navnlig vil Sporerne fra Snylteren paa Blommetræer være farlig for andre Blomme- og Frugttræer.

Om dens Optræden paa Frugttræer gives der følgende Oplysninger i den engelske Faglitteratur. Den gror i Veddet, hvor den frembringer en mørk Farvning, og under Mikroskopet kan man da finde Svampens Mycelium og en brun Gummi. Naar Grenen, hvor den optræder, dør bort, kommer Svampen ud paa Overfladen som en purpurfarvet Plade, ofte med tagstensformede Udspring. Denne Purpurfarve, som ikke findes paa andre Svampe af lignende Bygning, er meget karakteristisk, og Svampen *Stereum purpureum* er derfor let at kende. Fra Svampelegemets Underside spredes der Sporer i store Mængder, navnlig efter Regn om Efteraaret. Disse Sporer, som føres om med Vinden, angriber Træer, naar Sporerne falder paa beskadigede Steder, hvor Grene er knækkede eller skaarne af, eller hvor der af andre Grunde er Huller i Barken. Gennem den ubeskadigede Bark kan de ikke trænge ind. Det er derfor af Vigtighed, at alle saadanne Saar straks behandles og lukkes ved at smøre Tjære over dem. Naar Svampens Sporer faar Lov at vokse paa et Saar, trænger Myceliet ind og finder Vej til det sunde Ved, hvor det gror og frembringer den mørke Farvning. Paa Grenene oven over det Sted, hvor Myceliet gror, optræder da sølvfarvede, hvide Blade. Den hvide Farve skyldes en Ansamling af Luft under Overhuden. I selve Bladene er der intet Mycelium. Man kan da afskære de angrebne Grene, men det nytter ikke kun at skære de Grene af, som bærer de hvide Blade. I dem er der som Regel intet Mycelium. Man maa derfor skære saa langt tilbage, at

man fjærner alt det mørktfarvede Ved. Oftest er det bedst at skære tilbage til en Hovedgren nær Stammen, ogsaa fordi Saaret da lettest heles. Ved denne Fremgangsmaade kan det i Reglen lykkes at redde Træet. Men har Sygdommen bredt sig i et Træ, saa det er ved at gaa ud eller er gaaet ud, da maa Træet fjærnes og Roden graves op, og alt maa brændes. Ligeledes maa alle angrebne og alle døde Grene fjærnes og brændes.

Der er mange Forhold ved Sølvblad, som endnu venter paa deres Forklaring, og der anstilles Forsøg for at komme til større Klarhed. Det synes, som om Svampen kan vokse fra et Træ til et andet derved, at Myceliet gror fra det ene Træs Rødder over paa Rødderne af et Nabo-træ, naar Rødderne berører hinanden. Gennem Jorden spredes Sygdommen ikke. Men det er sjældent, at Sygdommen spredes gennem Rødderne, hvilket ses deraf, at de angrebne Træer oftest staar isolerede imellem de andre Træer i Frugthaven og ikke i Grupper. Noget, der ligner Sølvblad, kan undertiden opstaa paa anden Maade, men den ægte Sygdom skyldes altid *Stereum purpureum*. Man har ingen Forklaring paa, at den angriber nogle Blomme-sorter saa meget haardere end andre. Man har prøvet at pøde den let angribelige Victoria paa den modstandsdygtige Yellow Pershore, men da Sølvblad hyppigst optræder paa Victoria Blommetræer i 20—25 Aars Alderen, er Erfaringerne fra disse Podninger, som kun er prøvede i 10 Aar, endnu ikke paa-lidelige, selv om nogle mener at have haft gode Resultater deraf. Sygdommen optræder ogsaa paa Æbletræer, men som Regel kun paa saadanne, som er skaarne tilbage og toppodede, og da særlig paa dem, hvor Podstedet langsomt lukker sig eller gror til. Det kunde derfor se ud, som om Sporerne finder Adgang gennem den ubeskyttede, overskaarne Overflade.

For at bekæmpe Sølvblad har det engelske Landbrugsministerium under ovennævnte »Destructive Insects and Pests Acts, 1877 and 1907«, udstedt en Forordning af 24. November 1919, hvor § 2 lyder saaledes:

»(1) Brugeren af en Ejendom, hvor der gror Blommetræer, skal før den 1. April hvert Aar afskære og paa Ejendommen brænde alt dødt Træ paa ethvert Blommetræ, og naar det døde Ved i Stammen naar ned til Jorden, skal hele Træet graves

op med Rode og brændes paa Ejendommen, baade Træet og Roden, og inden nævnte Dato.

(2) En Inspektør kan naarsomhelst foreskrive Brugeren af en Ejendom at afskære og paa Ejendommen inden en vis Tid brænde alt dødt Ved af et hvilket som helst Træ eller Busk, paa hvilke der findes synlige sporebærende Dele af Svampen »*Stereum purpureum*«.«

Da, som sagt, Sølvblad først fornylig er optraadt som Skadesvamp paa Frugttræer i Danmark og kun paa enkelte Steder, er der al god Grund til at søge at bekæmpe Sygdommen paa de Steder, hvor den findes, og at træffe Foranstaltninger til at forhindre, at den faar den Udbredelse, som den har faaet i England. Og dette er saa meget mere vigtigt, som man netop i de senere Aar med Held har begyndt en rationel Frugtdyrkning i Danmark i større Stil og som Danmark maa siges at egne sig fortrinligt for denne Kultur, som kun altfor længe har været forsømt.

Jeg mener derfor, at der er Grund til i Danmark at træffe Foranstaltninger ad Lovgivningens Vej til at beskytte vore Planter og Afgrøder imod forskellige ondartede Angreb af Insekter og Svampe, paa lignende Maade som man beskytter vore Husdyr og Besætninger. Og ganske særlig, mener jeg, gælder dette Kartoffelbrok og Sølvblad.

Efterskrift.

I »The Journal of the Ministry of Agriculture«, London, for Oktober 1920, Side 690, findes en Meddelelse fra det engelske Landbrugsministerium til Eksportører af Kartoffler fra England, gaaende ud paa, at den hollandske Regering har i Sinde med det første at udstede en Bekendtgørelse angaaende Kontrol med Indførsel af Kartoffler til Holland. Ifølge denne vil det blive forlangt, at Kartoffler for at kunne indføres til Holland maa være undersøgte ved Opgravningen i de Marker, hvor de har groet, og maa være fri for Kartoffelbrok. En Attest herom skal udstedes af en Inspektør i det engelske Landbrugsministerium, som ogsaa skal være til Stede, naar Kartofflerne pakkes i Sække. Der maa kun bruges nye Sække,

som forsegles af Inspektøren, som derefter udsteder en Attest gaaende ud paa, at Kartoflerne i Sækken var dyrkede paa den kontrollerede Mark.

Det engelske Landbrugsministerium opfordrer derfor Dyrkere af Læggekartofler, som tænkes udførte til Holland, til at underrette Ministeriet om, naar det paatænkes at grave dem op, for at de nødvendige Foranstaltninger kan træffes til at sende en Inspektør til Stedet. For Inspektion og Udstedelse af Attest beregnes 20 Kr.
